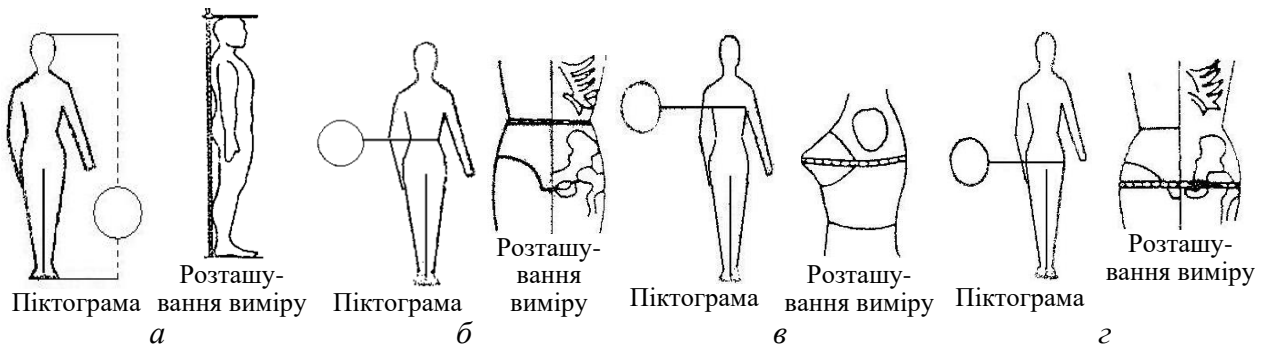

УДК 687.016.5

**ВЕРИФІКАЦІЯ ШКАЛИ РОЗМІРІВ ПЛЕЧОВОГО ОДЯГУ
ДЛЯ ЖІНОК ВІДПОВІДНО ДО ПОТРЕБ СВІТОВОГО РИНКУ**

А.В. МАЛІЦЬКА, А.Л. СЛАВІНСЬКА
Хмельницький національний університет

Відповідно до ДСТУ ГОСТ ISO 3637:2007 до контрольних величин розмірів плечового одягу для жінок відносяться: 1) обхват грудей; 2) обхват стегон; 3) зріст. Стандартна піктограма є ілюстрованим символом розташування на тілі людини відповідних контрольних вимірів (рис. 1).

Рис. 1. Піктограми позначення розмірів:
a – зріст; б – обхват талії; в – обхват грудей; з – обхват стегон

Шкала розмірів за ДСТУ ISO/TR 10652:2006 диференціює середнє значення контрольних вимірів відносно інтервалів (табл. 1).

Таблиця 1 – Шкала розмірів для жіночого верхнього одягу

Контрольні виміри	Шкала середніх значень, см	Інтервал, см	Розмірний код в Україні
обхват грудей	...96 100 104 110 116 ...	4 та 6	... 48 50 52 54 56 58 ...
обхват стегон	значення подані цілим числом		-
зріст	... 156 164 172... або ... 160 168 176...	8 8	-

В міжнародній стандартизації розмірний код типу фігури визначається за співвідношенням зросту та маси тіла. Існує три основні групи модифікування вітчизняних розмірів: S – 44, 46; M – 48, 50; L – 52, 54; XL – 56. Універсальними для градації шкали розміроростів є S, M, L. Зростання розмірів відносно основної групи вказує індекс X. Наприклад, XXL – 58 розмір, XXXL – 60 розмір [1].

Нормативний в Україні ОСТ 17-326-81 фіксує розмірні шкали 4-ох повнотних груп, в яких виділені розмірні коди обхвату грудей. Така диференціація сприяє збереженню коефіцієнтів градації шкали розмірів в технічній формі «Табелью вимірів», обґрунтованих в [2]. Зокрема, для градації конструкції виділено три групи розмірів: 1-а – 88-104 (базова фігура 164-96-104), 2-а - 108-120 (164-112-120) і 3-я – 124-136 (164-124) [3]. В практиці оформлення технічної документації європейські виробники одягу використовують дві групи розмірів: 1-а – малі та середні (розмірні коди 32...42); 2-а – великі розміри (розмірні коди 44...54).

ГОСТ 4.45-86 регламентує у номенклатурі групи показників якості функціональних властостей контроль співрозмірості за контрольними вимірами, включеними в технічну документацію виробника у формі шкали

розмірів та позначенням розміру на ярлику готового виробу у вигляді піктограми або розмірного коду.

Аналіз інтернет-ресурсів виробництва і продажу жіночого верхнього одягу костюмно-платтяної групи за використанням розмірного коду підтвердив домінування 1-ї групи розмірів, в якій переважно представлена друга повнота з інтервалом байдужості 6,5-8,0 см за різницею обхвату стегон і грудей.

Для перехресної нострифікації шкал контрольних вимірів, наведених в табл.1, додатково включено обхват талії, який важливий для маркування розмірів жіночого одягу за даними досліджень синхронізації типових фігур жінок, наведених в [1]. Синхронізація розмірних кодів жіночого одягу для другої повнотонаї групи на основі шкал середніх значень контрольних вимірів (Німеччина, Україна, міжнародна кодифікація) наведена в табл. 2.

Таблиця 2 – Синхронізація розмірних кодів верхнього одягу в системі класифікації типових фігур жінок середнього зросту

Група розмірів	Witt international (Німеччина)				ОСТ 17-326-81 (Україна)				Відхилення, см			Міжнародна кодифікація
	Середній зріст 172 (165-172) см				Центральний зріст 164 см				Розмірних кодів	Обхватів грудей і талії		
	Обхвати, см		Розмірний код	Обхвати, см		Розмірний код	ΔК	Німеччина		Україна		
	грудей	стегон		талії	грудей				стегон		талії	
1-а	86-89	94-97	66-69	34	88	96	67,6	44	10	20	20,4	S
	90-93	98-101	70-73	36	92	100	71,8	46	10	20	20,2	S
	94-97	102-104	74-77	38	96	104	76,0	48	10	20	20,0	M
	98-102	105-108	78-81	40	100	108	80,2	50	10	20-21	19,8	M
	103-106	109-112	82-85	42	104	112	84,4	52	10	21	19,6	L
2-а	107-110	113-116	86-90	44	108	116	89,2	54	10	21-20	18,8	XL
	111-114	117-121	91-96	46	112	120	94,0	56	10	20-18	18,0	XL
	115-120	122-126	97-104	48	116	124	98,8	58	10	18-16	17,2	XXL
	121-125	127-132	105-109	50	120	128	103,6	60	10	16	16,4	XXXL
	126-131	133-138	110-115	52	124	132	108,8	62	10	16	15,2	XXXL

Сумарна різниця обхвату грудей і обхвату талії для шкали контрольних вимірів складає для Німеччини $\Delta_{\text{H}}=189$, середня величина $\bar{\Delta}_{\text{H}}=18,9$; для України - $\Delta_{\text{U}}=185$, середня величина $\bar{\Delta}_{\text{U}}=18,5$. Похибка середніх величин Німеччини і України склала 2,12%. Перевірка першої групи розмірів (34-42) надала наступні дані: Німеччина - $\Delta_{\text{H1}}=101,5$, $\bar{\Delta}_{\text{H1}}=20,3$; Україна - $\Delta_{\text{U1}}=100,5$, $\bar{\Delta}_{\text{U1}}=20$. Похибка середніх величин першої групи розмірів склала 1,5 %. Отже, в цілому розмірні коди ідентифікують контрольні виміри розмірних класифікацій обох країн.

Достовірність синхронізації розмірних кодів за величиною похибки в 1-й групі підтвердила їх ідентичність універсальній шкалі модифікування в міжнародній стандартизації розмірів.

Отже, дискретна величина розмірного коду за півобхватом талії більш придатна для експрес-методу визначення розмірів фігури для придбання виробу. Спрощення контролю співрозмірності одягу жіночій фігурі не суперечить чинній в Україні розмірній стандартизації для забезпечення якості продукції.

Література

1. Славінська А.Л. Методи і способи антропометричних досліджень для проектування одягу: монографія / А.Л. Славінська. – Хмельницький: ХНУ, 2012. – 191 с.
2. Единая методика конструирования одежды стран-членов СЭВ. Теоретические основы. – М.: ЦНИИТЭИлегпром, 1988. – Т.1. – 165 с.
3. Славінська А.Л. Побудова лекал деталей одягу різного асортименту: навч. посібник / А.Л. Славінська. – Хмельницький: ХНУ, 2011. – 222 с.